

İYİ BİR MÜSLÜMANIN TANIMI İLE TÜRKLERİN ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ BENZERLİKLER

Müslüman bilginler sonradan yazdıkları ilmihal kitaplarında, İslamiyet'in şartlarını beş adet olarak belirlemişlerdir. Kelime-i Şehadet, Namaz, Oruç, Zekat ve Hac. Bunlardan Zekat ve Hac, sadece maddeten zengin olan ve gücü yetenler içindir. Aslında bu beş şart iyi bir Müslüman olmak isteyenleredir. Yoksa, İslam kelime anlamıyla, Allah'a teslim olmak demektir. Tek şartı vardır: "Lâilâheillaallah" yani Allah'tan başka ilâh yoktur, yalnız Allah vardır demek ve buna inanmaktır. Bu inanca sahip olarak kendini Allah'a teslim edenleri Müslüman kabul ettiğini Allah, Kur'an-ı Kerim'inde sıkça vurguluyor.

Gelecekte, İslam alimleri Müslümanlığın şartlarını yeniden değerlendirecek olurlarsa, bir altıncı koşul eklenmesi ihtimali kuvvetlidir. Bu da "salih amel" işlemektir. Yani iyi işler yapmak; dürüst olmak, sözünde durmak, antlaşmalara uymak, adaletli davranmak, insanlara yardımcı olmak, mağdurları korumaktır. Kur'an-ı Kerim'de bu özelliklerin yüceliği sıkça vurgulanır.

İyi bir Müslüman, en geniş anlamda, Bakara Suresi 177. ayette tanımlanmıştır: "Yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz iyilik değildir. Asıl iyilik, o (kimsenin iyiliği) dur ki, Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, Kitaba ve peygamberlere inandı; sevdiği malını yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilencilere, boyunduruk altında bulunanlara verdi; namazı kıldı, zekatı verdi. Antlaşma yaptıkları zaman antlaşmalarını yerine getirenler; sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabredenler, işte doğru olanlar onlardır, (Allah'ın azabından) korunalar da onlardır."

Ayette bahsedilen özellikler ile, Türkler için bütün önyargısız tarihçilerin söyledikleri karşılaştırıldığında, aradaki benzerliklerin çokluğu hemen görülür. Kitabın Türklerin Özellikleri bölümünde belirtilen olaylar ve ayrıntılar dikkatle incelendiğinde bu benzerlikler daha iyi anlaşılır.

Burada iyi işler yapmanın (salih amel işleme) Müslümanlar için önemini göstermek açısından, başka ayetlere de dikkatinizi çekmek istiyorum.

Tevbe Suresi 18. ayette: "Allah'ın mescitlerini, ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan, namazını kılan, zekatını veren ve Allah'tan başka kimseden kokmayanlar şenlendirirler. İşte onların, doğru yolu bulanlardan olacakları umulur."

Müslüman'ı daha kısa tarif eden ve içerisinde "iyi işler yapmak" sözü geçen bütün ayetlerin sonu, aynen Bakara Suresi 177. ayet gibi, "onlar korunanlardandır", ya da "onlara korku yoktur" şeklinde bağlanmıştır. Bir tek Tevbe Suresi 18. ayette "iyi işler yapmak"tan bahsedilmez. Ayetin sonu da dikkat edilirse "işte onların doğru yolu bulanlardan olacakları umulur" diye bağlanır. Demek ki bir Müslüman, İslamiyet'in bilinen beş şartını yerine getirir, ama iyi işler yapmazsa "doğru yolu bulanlardan olacağı umulur". Yani doğru yolu bulabilir de, bulamayabilir de. Ama iyi işler de yaparsa "onlara korku yoktur" sözünün muhatabıdır.

Tek başına "Allah'a teslim" ile "iyi işler yapma"nın yeterli görüldüğü ayetler de vardır. Örneğin, Bakara Suresi 112. ayette "Hayır, kim işini güzel yaparak özünü Allah'a teslim ederse, onun mükafatı, Rabbin'in yanındadır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir."

Türkler, bitmek tükenmek bilmeyen dine karşı merakları yüzünden, İslamiyet'le tanışmalarından sonra, en az iki asır aralarında İslamiyet'i tartıştılar. Diğer dinleri de araştırdılar. Akıllarına yatmayan konulara yönelmediler. Kendi dini anlayışları konusunda ısrarcı ve bağınaz değildiler. Yaşadıkları hayat şartları birçok millete nazaran daha zordu. Bu nedenle hayalci bir anlayışı değil, gerçekleri tercih ettiler. Kendisi Türk olan ünlü kelâmcı Maturidi(öl.944), Müslümanlığı Araplara göre daha akılcı yorumlayarak, kendinsinden önce veya sonra Müslüman olan bütün Türklerin anlayışında etkili oldu. Türklerin Hıristiyanlığı kabul edenleri bile, Hıristiyanlığı en iyi yorumlayan Nesturilik mezhebinin üyesi oldu. Nesturilik ve Maturidilik hakkında, kitabın Türklerin İstanbul'u Fethi bölümünde kelâm mezhepleri konusunda ayrıntılı bilgi verilecektir.

Kur'an-ı Kerim'de bahsedilişinden anlaşıldığına göre, Hz. Musa ve Hz. İsa'ya indirilen kitaplarda, Müslümanlara getirilenlerden daha fazla haram kılınan konular var. Örneğin Yahudilikte oruç tutma süresi daha uzundur. Ayrıca oruç süresince geceler de dahil kadınlarına dokunmak yasaktır. Diğer dinlerin seçilmemesinde belki de bu gibi yasakların da rolü vardır. İslamiyetteki bazı yasaklar da Türklerle zor gelmiştir. Örneğin, Türklerde hayvanlar boğazlanarak öldürülürdü. Kanları akıtılmazdı. Müslümanlıkta ise aksine kesilerek kanlarını akıtmak şarttır. Türklerde mezar kültürü önemlidir. Arapların Müslümanlık anlayışında ise, mezar yasaktır. Arapların acımasız davranışlarına ek olarak,

Yazıların bütün hakları *İsmail Hakkı Küpçü*'ye aittir

www.ihkupu.com

belki de ayrıntı gibi görünen bu anlayış farkları bile, Türklerin Müslümanlığı kabullerini geciktirmiş olabilir.

Eski Türk din anlayışının Müslümanlıkla birçok konuda bağdaşması, Türklerin hoşgörülü ve iyiliksever yapıları, verdikleri sözü tutan, yaptıkları antlaşmalara uyan insanlar olmaları, Müslümanlıktaki iyi işler yapma konusundaki emirlerin Türklere uyması, dindeki cihad emrinin Türklerin savaşçılığıyla bağdaşması, çevrelerindeki devletlerle yaptıkları mücadelelerde diğer Müslümanlardan destek almayı düşünmeleri gibi nedenlerle, Türklerin zaman içerisinde sindirerek ve kendiliklerinden Müslümanlığı kabul etmiş olmaları ihtimali kuvvetlidir.